

AANBEVELING
van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie,
m.b.t. de beleidsaanbevelingen van de Benelux Globale Structuurschets
voor de Ruimtelijke Ordening

M (86) 14

Het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie,

Gelet op artikel 8 van het Unieverdrag,

Gelet op de Beschikking van het Comité van Ministers van 3 juli 1969 tot instelling van een Bijzondere Commissie voor de Ruimtelijke Ordening M (69) 18,

Gelet op de Richtlijn van 17 oktober 1983 van het Comité van Ministers aan de Raad van de Unie alsmede de Bijzondere Commissies voor de Ruimtelijke Ordening en voor het Leefmilieu M (83) 21,

Overwegende de diverse besluiten van de 3de Regeringsconferentie van 20 en 21 oktober 1975, M (75) 16,

Overwegende het Advies van de Interparlementaire Beneluxraad goedgekeurd op 10 juni 1985 en van de Economische en Sociale Raad van Advies goedgekeurd op 2 oktober 1985,

Doet volgende aanbeveling :

Artikel 1

1. De beleidsaanbevelingen opgenomen in de globale structuurschets voor de Ruimtelijke Ordening goedgekeurd door het Comité van Ministers op 25 november 1986 te laten doorwerken in het ruimtelijk beleid van de Beneluxlanden. Deze aanbevelingen zijn in bijlage opgenomen.
2. Periodiek te rapporteren over de wijze en mate dat deze aanbevelingen hebben doorgewerkt in de beleidsvoering in de betrokken Beneluxlanden.
3. Periodiek de konkrete knelpunten en ontwikkelingen aan te geven die in het perspectief van de opties van de Benelux Globale Structuurschets nader overleg en/of bijstelling van de schets vereisen.

Artikel 2

Deze aanbeveling treedt in werking op de dag van haar ondertekening.

GEDAAN te Brussel, op 25 november 1986.

De Voorzitter van het Comité van Ministers,

J. POOS

AANBEVELINGEN
inzake ruimtelijke ordening gebaseerd op de Benelux globale Structuurschets
M (86) 14, Bijlage

**A. ALGEMENE AANBEVELINGEN T.A.V. DE RUIMTELIJKE BELEIDS-
VOERING**

Aanbevolen wordt in elk der lidstaten :

- een *richtinggevend beleidskader* voor een ruimtelijk beleid te creëren of in stand te houden dat :
  - gehanteerd wordt als toetsings- en sturingsinstrument voor de ruimtelijke weerslag van sectoriële ontwikkelingen;
  - rekening houdt met de macro-planologische aspecten op Benelux-niveau zoals deze in onderhavige Benelux globale Structuurschets tot uiting komen ;
- via een *richtinggevend meerjarenstructuurschema* de ruimtelijke consequenties van het sectorbeleid van de overheid te expliciteren en deze te toetsen aan de randvoorwaarden gesteld vanuit een globaal ruimtelijk beleid ;
- in een goed functionerend vergunningssysteem gebaseerd op de ruimtelijke randvoorwaarden te voorzien ; het ruimtelijk beleid mag evenwel niet beperkt worden tot het stellen van vestigingsvoorwaarden gebaseerd op bestemmingsplannen doch :
  - te herkennen dat de taak van de ruimtelijke ordening er in bestaat de verschillende maatschappelijke en economische ontwikkelingen, die ruimtelijke implicaties hebben, te integreren vanuit een eigen ruimtelijke visie ;
  - mede met het oog op het bereiken van deze doelstelling, een gericht sectorieel instrumentarium te hanteren ;
  - in functie van de steeds evoluerende maatschappelijke en economische omstandigheden zowel de ruimtelijke doelstellingen als het instrumentarium, periodiek te evalueren en bij te stellen.

Aanbevolen wordt aan elk der regeringen :

- om de mogelijkheid te bestuderen een ontwerp-overeenkomst op te stellen, rekening houdend met de verdeling van de competenties binnen de Benelux-landen om aan het Comité van Ministers de bevoegdheid te verlenen beschikkingen te nemen voor de punten van het ruimtelijk beleid die van cruciaal belang zijn op het Benelux-niveau en die in deze structuurschets zijn genoemd ;
- bij de uitwerking van de Benelux-structuurschetsen voor de grensgebieden de Globale Benelux Structuurschets als referentiekader te nemen.

B. AANBEVELINGEN VOOR EEN GECOORDINEERD RUIMTELIJK BELEID IN BENELUX-PERSPECTIEF

Aanbevolen wordt :

- de ruimtelijke aanspraken, nodig voor de realisatie van het sectorbeleid duidelijk te omschrijven zodanig dat, na afweging van de verschillende sectoren onderling, een inzicht verkregen wordt in de gewenste toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en randvoorwaarden hiertoe ;
- dit afwegingsproces gelijktijdig te laten gebeuren met de uitvoering van het beleid binnen de sectoren zodat bij conflictsituaties preventief kan worden opgetreden en eventuele bijsturing mogelijk is.

1. Met betrekking tot het **verstedelijkingsbeleid**

- het verstedelijkingsbeleid te expliciteren in zijn verschillende onderdelen : kernenbeleid, stedelijk inrichtingsbeleid, spreidingsbeleid ;
- rekening houdend met omstandigheden van tijd en plaats en regionale verscheidenheid de opties van het verstedelijkingsbeleid met het oog op een gewenste ruimtelijke structuur op regelmatige tijdstippen te toetsen en terug te koppelen naar de maatschappelijke en economische ontwikkelingen zoals deze onder meer tot uiting komen in :
  - het functioneren van steden en stedelijke gebieden enerzijds en landelijke kernen anderzijds
  - het gebruik en de inrichting van de niet-bebouwde ruimte
  - de bevolkingsontwikkeling en bevolkings spreiding
  - werkgelegenheid
  - de eisen gesteld vanuit de milieuhygiëne
  - verkeer en vervoer
  - de rol toebedeeld aan ecologisch belangrijke systemen
  - het gebruik van nutsvoorzieningen, energie en grondstoffen ;
- de relatie tussen de maatschappelijke en economische veranderingen en de ruimtelijke bepalingen duidelijk te stellen in het kader van het verstedelijkingsbeleid.

1.a) *Relatie ruimtelijk beleid/huisvesting*

Aanbevolen wordt :

- het huisvestingsbeleid waar dit wordt gebruikt als instrument van het verstedelijkingsbeleid in te passen in het ruimtelijke beleid ;
- een instrumentarium te ontwikkelen om voor nieuwe woonegelegenheden een locatie te kunnen bevorderen die aansluit bij het verstedelijkingsbeleid en de suburbanisatie beperkt ;

- gerichte overheidsbijdragen bij de aanleg van infrastructuur en nutsvoorzieningen of bij de verwerving van gronden voor sociale woningbouw toe te kennen ;
- de gepaste en gedifferentieerde maatregelen te hanteren in functie van de doelstellingen van het verstedelijkingsbeleid ;
- bij de uitbreiding van woongebieden een selectief beleid te volgen zodat aan de doelstellingen van het verstedelijkingsbeleid wordt tegemoetgekomen ;
- suburbanisatie tegen te gaan door te streven naar grotere dichtheid van de bebouwing ;
- ook door middel van stads- en dorpsherwaardering of -vernieuwing een bijdrage te leveren tot de bovenstaande doelstelling ;
- de kwaliteit van het stedelijk woongebied te verbeteren door inbrengen van *stedelijk groen* en het zoveel mogelijk weren van doorgaand verkeer.

1.b) *Relatie ruimtelijk beleid/industriebeleid*

Aanbevolen wordt :

- dat met het oog op de voortschrijdende Benelux economische integratie naar een coördinatie van het industriebeleid wordt gestreefd met name via een gemeenschappelijk beleid ter versterking van de regionaal-economische structuur die uit een oogpunt van het ruimtelijk en milieubeleid aanvaardbaar is.

1.c) *Relatie ruimtelijk beleid/energiebeleid*

- Aanbevolen wordt :
- dat energiebesparing deel uitmaakt van het ruimtelijke orderingsbeleid ;
- dat ingeval van de invoering van nieuwe produktie-technieken (zoals windenergie, kolenvergassing, zonnepanelen en bio-energetische installaties) het ruimtelijke orderingsbeleid een belangrijke bijdrage zou leveren aan de mogelijkheden van deze produktietechnieken. Het ruimtelijk spreidings- en concentratiebeleid vormt daarbij een belangrijke randvoorwaarde voor het gebruikersniveau (concentratie, regionale concentratie, kleinschalige oplossingen) ;
- te streven naar een afgestemd beleid ten aanzien van de veiligheidsnormen voor de vestiging en exploitatie van elektriciteitscentrales, met name met het oog op de grensoverschrijdende aspecten ;

- de mogelijkheden van een veilig transport van LPG en LNG te bevorderen via de aanpassing van onderling afgestemde veiligheidsnormen en regelingen waaronder verkeersbegeleiding op de Westerschelde en een uitgebreide walradarketen.

2. Ruimtelijke ordening in relatie tot verkeers- en vervoersbeleid

Aanbevolen wordt :

- dat de integratie en coördinatie van de ruimtelijke aspecten van verkeers- en vervoersvoorzieningen nagestreefd c.q. in stand gehouden worden. Hiertoe wordt aanbevolen :
- dat de voorkeur wordt gegeven aan een procesmatige en geïntegreerde aanpak van de ruimtelijke ordening en planning ten aanzien van verkeers- en vervoersactiviteiten via geëigend overleg ;
- dat alle mogelijkheden van het verkeers- en vervoersbeleid benut worden als instrument voor de totstandkoming van een uit oogpunt van de ruimtelijke ordening gewenste structuur ;
- in concreto via het verstedelijkingsbeleid te komen tot beperking van de verplaatsingsbehoefte, zuinigheid ten aanzien van het ruimtegebruik bij nieuwe openbare verkeersinfrastructuur o.a. door de voorkeur te geven aan renovatie van bestaande verbindingen.

3. Met betrekking tot de landelijke gebieden

Aanbevolen wordt :

- om het ruimtelijk beleid nader te expliciteren ten aanzien van enerzijds de complementariteit van de verstedelijking en van het open ruimtebeleid, en anderzijds de concurrentie voor de interne aanwendingsmogelijkheden van de open ruimte en het functioneren van de landelijke kernen.
- om het bestaand instrumentarium van de ruimtelijke beleidsvoering te toetsen op bruikbaarheid ten aanzien van deze probleemvelden in het landelijk gebied. De nodige beleidsinstrumenten op hoger niveau, zoals de structuurschetsen, te effectueren om op adequate wijze de hierboven vermelde probleemvelden binnen het kader van de ruimtelijke beleidsvoering aan te pakken.

3.a) *Relatie ruimtelijk beleid/landbouwbeleid*

Aanbevolen wordt :

- dat het ruimtelijk beleid ten aanzien van de landelijke gebieden in een belangrijke mate ondersteunend zal zijn voor het agrarisch

areaalbeleid. Dit betekent dat vanuit het ruimtelijk beleid maatregelen genomen worden om de trendmatige inkrimping van het agrarisch areaal te toetsen aan de vrijwaring van de open ruimte in het algemeen ;

- dat in het raam van een globaal ruimtelijk beleid de aanspraken van de verschillende functies in het landelijk gebied onderling afgestemd worden. Binnen de ruimtelijke eenheden waar de landbouwfunctie primair is moet de nodige beleidsruimte voorzien worden voor een optimale agrarische inrichting, rekening houdend met de randvoorwaarden gesteld vanuit het ruimtelijk afwegingsbeleid. Zulks betekent dat de gevolgen van de herstructurering en herinrichting van het agrarisch areaal in functie van de ontwikkeling terzake (schaalvergroting van de bedrijven, modernisering van de infrastructuur, waterhuishouding) moeten inpassen in de ruimtelijke opties met betrekking tot het landelijk gebied ;
- dat de waterbeheersing en watervoorziening op elkaar worden afgestemd.

3.b) *Relatie ruimtelijk beleid/recreatie/toerisme*

Aanbevolen wordt :

- dat het ruimtelijk beleid het integratie- en toetsingskader vormt voor het samengaan van het recreatief gebruik met de andere functies van het landelijk gebied ;
- dat de dagrecreatieve behoeften primair aansluiten op de eigen behoeften met betrekking tot verplaatsing en beantwoorden aan de behoeften van de bevolking van verstedelijkte gebieden.

3.c) *Relatie ruimtelijk beleid/bosbouwbeleid*

Aanbevolen wordt :

- programma's op te stellen gebaseerd op het nationaal bosbouwbeleid en in het bijzonder op de ruimtelijke aspecten daarvan. In dit kader verdient een planmatig beleid m.b.t. zowel de kwantitatieve als kwalitatieve aspecten van het bestaand bosareaal de nodige aandacht. Dit beleid dient een onderdeel uit te maken van een na te streven "Benelux groenstructuur" ;
- t.a.v. de milieu-problematiek van de "zure regen" dient een vitaliteitsonderzoek, zoals dat voor het Nederlandse en Belgische bos reeds één keer is uitgevoerd, regelmatig plaats te vinden.

3.d) *Relatie ruimtelijk beleid/milieubeleid*

Aanbevolen wordt :

- dat de ruimtelijke aanspraken bestemd voor de bescherming van

het natuurlijk milieu het onderwerp uitmaken van een specifiek beleid, geformuleerd in nationale en regionale beleidsnota's ;

- dat naast een vergunningensysteem in het kader van het ruimtelijk beleid dat is gericht op het behoud van de kwaliteit van de open ruimten, het nodige instrumentarium wordt ontwikkeld met het oog op het actief bevorderen van het "ecologisch gebruik" van de open ruimten bestemd voor andere primaire functies zoals landbouw en recreatie ;
- dat de nodige maatregelen genomen worden om met behulp van in de tijd samenvallende en onderling samenhangende afgewingen vergunningen te verlenen op grond van vastgestelde ruimtelijke plannen en milieuhygiënische wetten of verordeningen ;
- dat met voortvarendheid de milieu-effectrapportage wettelijk wordt geregeld op een zodanige wijze dat op besluiten over alle belangrijke activiteiten met grote nadelige gevolgen voor het milieu milieu-effectrapportage wordt toegepast, doch in elk geval op de besluiten over alle activiteiten die in de E.G.-richtlijnen terzake werden opgenomen ;
- dat de milieu-effectrapportage gelijk kan lopen met de procedure van de vergunningsverlening op grond van ruimtelijke plannen ;
- dat gekomen wordt tot een wederzijdse afstemming van de ruimtelijke plannen en de normen inzake milieubescherming ;
- dat bij het afwegen van prioriteiten ten behoeve van de milieubescherming de grensoverschrijdende milieu-effecten mede in de afweging zullen worden betrokken ;
- dat de problematiek rond het transport, de opslag en de verwerking van afval dient aangepakt te worden via een onderling afgestemde normering op het gebied van milieuhygiëne en veiligheid. Daarnaast moet ook overleg gepleegd worden op een op elkaar afgestemde controle en uitvoering van deze normering.

3.e) *Relatie ruimtelijk beleid/watervoorziening*

Aanbevolen wordt :

- om het *ruimtelijk beleid* te hanteren als *afwegings-, toetsings- en integratiekader* voor de ruimtelijke inpassing van de watervoorziening en de eisen van het kwantitatief en kwalitatief waterbeheer ;
- om vanuit het ruimtelijk afwegingsproces niet alleen ruimte te reserveren om te komen tot een *vraagvolgend beleid*, maar ook de mogelijkheid van een *vraagbeïnvloedende aanpak* in de afweging te betrekken. Dergelijke vraagbeïnvloedende aanpak kan

een algemeen karakter hebben, maar ook specifiek gericht zijn op delen van de ruimte, bijvoorbeeld waar er een zeer sterke verweving van functies optreedt.

C. AANBEVELINGEN BIJ DE INDICATIEVE SCHETS VOOR EEN RUIMTELIJKE STRUCTUUR OP BENELUX-NIVEAU

4. Aanbevelingen m.b.t. de ruimtelijke eenheden

4.a) Ruimtelijke eenheid "Noord"

Aanbevolen wordt in de ruimtelijke eenheid "Noord" een gericht beleid te voeren ten behoeve van een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling van het landelijk gebied gebaseerd op een degelijke afweging tussen landbouw, recreatie, natuurbehoud en (regionale) economie. Bij het inrichtingsbeleid dient het instrument van de ruilverkaveling vooral te worden toegepast in die delen met hoofdfunctie landbouw of functievermenging in grote ruimtelijke eenheden. In de zones met functievermenging in kleine ruimtelijke eenheden, dienen inrichtingsmaatregelen eerder uit te gaan van multifunctionele landinrichting of herinrichting.

Ten aanzien van de gebieden met hoofdfunctie natuur strekt een specifiek restrictief beleid met betrekking tot de groei van de bevolking tot aanbeveling.

Voorts verdient het in stand houden van een voldoende bevolkingsdraagvlak voor voorzieningen en een zorgvuldige spreiding van regionale en bovenregionale voorzieningen aanbeveling. Het beleid dient zich te richten op bundeling van die voorzieningen in de stadsgewesten en in de grotere regionale steden.

4.b) Het centraal gebied

Aanbevolen wordt om binnen de centrale stedelijke verdichtingszone een slagvaardig beleid te voeren, gericht op :

- 1) de relatieve *versterking van de verschillende stadsgewesten afzonderlijk*. Maatregelen van stedelijke inrichting en renovatie staat hierbij voorop met onder meer de intensifiëring van het ruimtegebruik met een vestigingsoverschot binnen de stadsgewesten. Aan deze intensifiëring van het stedelijk ruimtegebruik zal het behoud van de intrastadsgewestelijke openruimten en van de kwaliteit van het stedelijk leefmilieu als beperking moeten worden gesteld.
- 2) het behoud van de *eigen identiteit van ieder stadsgewest* o.m. door een strikte afbakening van deze stadsgewesten in het kader van het ruimtelijk beleid van de betrokken landen en een actief beleid van scheidende zones tussen de aangrenzende stadsgewesten binnen éénzelfde "stedelijke regio". Aanbevolen wordt dat dit beleid niet al-

leen gevoerd wordt door middel van een passief planologisch vrijwaringsbeleid, maar ook versterkt wordt via het gebundeld en gericht toepassen van het instrumentarium uit het sectorbeleid.

- 3) een stringent beleid gericht op de *structurering van de verstedelijkte gebieden* buiten/aansluitend bij de stadsgewesten en stedelijke concentratiepunten is vereist. Deze "stedelijke verdichting" met een bevolkingsdensiteit van meer dan 400 inwoners/km² en veelal een aanzienlijke verspreide bebouwing egaliseert de eigen identiteit van de stadsgewesten. Voor deze "verstedelijkte gebieden" is een stringent beleid nodig gericht op de structurering, maar ook op het openhouden, respectievelijk herstel van de nog bestaande open ruimten.

Voor deze gebieden is het wenselijk dat op korte termijn wordt overgegaan tot een aanduiding van een reeks kernen waarvoor als doelstelling een evenwicht tussen vertrek- en vestigingssaldo kan vooropgesteld worden. Daarnaast is zonodig een vestigingssaldo voor sommige kernen nodig om een taakstellend vertreksaldo van andere delen van dit verstedelijkt uitwaaiersgebied (in dezelfde grootte-orde als de natuurlijke groei) te bewerkstelligen.

Het verdient aanbeveling dat de bestemming woongebied en de locatie van deze gebieden, in functie van deze aanbeveling, in heroverweging te nemen en dat een selectief beleid zou gevoerd worden ten aanzien van het benutten van de zogenaamde woonuitbreidingsgebieden voor zover deze gelegen zijn *buiten* de stadsgewesten en de overige stedelijke kernen. Alleen op deze wijze zal het beoogde vestigingsoverschot binnen de stadsgewesten kunnen worden gerealiseerd.

De nog aanwezige openruimten binnen deze verstedelijkte gebieden zijn belangrijk omwille van hun functie voor landbouw, natuur en recreatie in kleine ruimtelijke eenheden. Het ruimtelijk beleid en de inrichting zal dan ook vanuit de doelstelling tot een structurering binnen deze verstedelijkte gebieden te komen gericht zijn op de rigoureuze bescherming van de nog aanwezige open ruimten enerzijds en op het bevorderen van medegebruik anderzijds (respectievelijk recreatief, ecologisch en agrarisch). Inrichtingsmaatregelen zullen dan ook in regel uitgaan van een ruimtelijk facetmatige aanpak en van een vanuit deze optiek afgewogen inter- of multi-sectoriële uitvoeringsaanpak. Concreet betekent dit dat voor het inrichtingsbeleid voor deze gebieden gekozen wordt voor het instrument van respectievelijk herinrichting of multifunctionele aanpak.

- 4) Een stringent open ruimtebeleid voor het gedeelte "landelijke gebieden onder verstedelijkingsindruk" met een gerichte en op elkaar afgestemde toepassing van het instrumentarium uit het sectorbeleid.

Een evenwicht tussen vertrek en vestiging voor het geheel van deze landelijke gebieden zal nagestreefd worden. De vestiging zal vooral dienen te gebeuren in of aansluitend bij de afgebakende of af te bakenen kernen binnen het landelijk gebied onder verstedelijkingsdruk.

Om deze reden werd voor het gehele landelijke gebied onder verstedelijkingsdruk de beleidscategorie open ruimtebeleid toegevoegd op de indicatieve schets voor de ruimtelijke structuur.

Deze aanpak binnen dit landelijk gebied onder verstedelijkingsdruk vereist alleszins een restrictief beleid ten aanzien van de effectivering van de woongebieden en woonuitbreidingsgebieden en een verdichting, of minstens consolidatie van de bebouwingsdensiteit, binnen de kernen van dit landelijk gebied.

4.c) *Ruimtelijke eenheid "Zuid"*

Aanbevolen wordt in de ruimtelijke eenheid "Zuid" een gericht beleid te voeren ten behoeve van een specifieke plattelandsontwikkeling (rénovation rurale) met eerder kleinschalige werkgelegenheid en een degelijke afweging tussen landbouw, recreatie en natuurbehoud. Het ruimtelijk beleid dient daarbij te worden gericht op het tegengaan van vertrekoverschot en op de ondersteuning van de kernen omwille van de veiligstelling van de diensten.

Voor de twee stadsgewesten moet gestreefd worden naar het behoud van de eigen identiteit van de stedelijke eenheden door een actief beleid met betrekking tot scheidende zones. Het strekt tot aanbeveling dat het beleid met betrekking tot de scheidende zones niet alleen gevoerd wordt door een passief planologisch vrijwaringsbeleid maar ook versterkt wordt door het gebundeld en gericht toepassen van het instrumentarium uit het sectorbeleid.

D. AANBEVELINGEN BIJ HET BENELUX-VERKEERSNET ALS BIJZONDER ELEMENT VOOR EEN RUIMTELIJK BELEID IN BENELUX-PERSPECTIEF

1. *Wegen*

In dit verband wordt aanbevolen om de *aanleg van onderstaande wegverbindingen* in Benelux-verband na te streven :

- *De Zoomweg en de aanleg van de Noord-Westelijke Scheldepassage nabij Antwerpen.* Deze verbinding zal de bestaande congestierijke wegverbinding via de E19 ontlasten en verkort de afstand tussen de Benelux-havenpolen. Daarbij komt deze weg de ontsluiting van West-Brabant en Zeeland ten goede.

- *De Oostelijke Noord-Zuidverbinding via de E 25.* Deze verbinding verbetert de ontsluiting van Oost-België en Luxemburg en vormt een verkorting en ontlasting van de bestaande Noord-Zuidverbinding via de E19.
- *De autosnelweg Brussel-Luxemburg (E 411).* Deze verbinding vormt een korter en veiliger alternatief voor de bestaande expreswegverbinding.
- *De autosnelweg Verviers-Prüm en de aansluitende Noord-Zuidverbinding in Luxemburg.* Deze weg is van grote betekenis voor de ontsluiting van Noord-Luxemburg en Oost-België en verbetert de verbinding tussen het Luikse en het Saarbekken.
- *De A 69 en de aansluitende Noord-Zuid-verbinding in Belgisch Limburg (Eindhoven-Houthalen).* Deze weg vormt een belangrijke verbinding tussen de stadsregio's Helmond, Eindhoven en Hasselt.

2. Spoorwegen

Voor een aantal grensbaanvakken wordt, mede gelet op aan het spoorvervoer toe te rekenen voordelen op het gebied van de milieuhinder, energiegebruik, ruimtebeslag en ontsluiting, aanbevolen de mogelijkheden van *modernisering en verbetering* na te gaan c.q. te realiseren :

- *De Noordlijn Luik-Gouvy-Luxemburg.* Deze verbinding heeft een belangrijke ontsluitingsfunctie voor Noord-Luxemburg en ontlast de verbinding via Aarlen. De verbetering van deze verbinding maakt onderdeel uit van de B.L.E.U.-overeenkomst.
- *De verbinding Neerpelt-Weert.* Deze spoorlijn verkort geografisch de spoorverbinding tussen het Antwerpse havenbekken en het Europese achterland. Voor de eventuele valorisering van deze verbinding is de electricatie van het baanvak Neerpelt-Weert essentieel. Met betrekking tot het internationale goederenvervoer per spoor dient een eventuele modernisering gezien te worden in het kader van de te verwachten vervoersvraag en de reeds bestaande spoorwegcapaciteit.
- *De verbinding Hassel-Maastricht.* De mogelijke exploitatie van deze lijn voor reizigersvervoer, als onderdeel van de verbinding Antwerpen- (Visé)-Aken-Keulen, komt de ontsluiting van Limburg ten goede, en verbetert de verbinding Antwerpen-Luik.
- *Luik-Maastricht.* De gebruiksmogelijkheden van het baanvak Visé-Maastricht, dat reeds gemoderniseerd wordt, zullen verbeteren na afronding van de electricatiewerken op het baanvak Maastricht-Visé.

3. Binnenvaartwegen

Met betrekking tot de onderstaande *knelpunten* wordt aanbevolen een oplossing in Benelux-verband na te streven :

- *Afronding van de modernisering van het Albertkanaal.* Het Albertkanaal vormt een uiterst belangrijke verbinding voor het Luikse bekken. De

aanpassing van de doorvaart door Antwerpen, zodanig dat moderne binnenvaart met koppelverbanden en/of duwvaart mogelijk is, verbetert de gebruiksmogelijkheden van deze vaartweg sterk.

- *Verbetering van het kanaal door Zuid-Beveland.* Hoewel de Schelde-Rijnverbinding een moderne parallelvaarweg vormt is de aanpassing van het kanaal door Zuid-Beveland aan duwvaart met 4 bakken van betekenis voor de verbetering van de achterlandverbinding van de havens in het Westerscheldebekken.
- *Sluiscapaciteit in Ternaaien.* De bouw van een nieuwe grote sluis in Ternaaien lost het probleem van de wachttijden op, hetgeen het binnenvaartverkeer tussen het Luikse en het Rijnbekken zal verbeteren.
- *Brabantse en Midden-Limburgse kanalen.* De modernisering van dit kanaalstelsel is van groot belang voor de verbetering van de ontsluiting van het Middengebied en lost het probleem van de grote vertragingen bij de vele, sterk verouderde kunstwerken op. De verruiming van het kanaalstel tot de Europese norm (1.350 ton) verbetert de gebruiksmogelijkheden voor grotere eenheden.
- *Modernisering van het Centrumkanaal, Bovenschelde en Leie.* De verbetering van deze vaarverbindingen met Noord-Frankrijk is wenselijk uit oogpunt van de vaarmogelijkheden van het Europaschip. Daarbij is de modernisering van deze vaarwegen van belang voor een verbetering van de ontsluiting van de industriegebieden van Charleroi en het Centrum.
- *Cabergkanaal.* Hangende een definitieve beslissing over de aanleg van het kanaal, dat de verbinding tussen het Albertkanaal en Zuid-Limburg verkort, is de handhaving van de ruimtelijke tracéreservering gewenst.

4. Buisleidingen

Aanbevolen wordt de grensoverschrijdingspunten officieel vast te leggen in de ruimtelijke plannen.

5. Luchthavens

Aanbevolen wordt over de grensoverschrijdende consequenties van een nieuwe eventueel aan te leggen Oost-West baan op de luchthaven Zuid-Limburg gezamenlijk te overleggen.

6. Zeehavens

- *Met betrekking tot de Antwerpse haveninfrastructuur.* De bestaande groenbuffer ten noorden van het havengebied op de rechter Schelde-oever dient te worden geconsolideerd als afschermzone. Eén en ander heeft als consequentie dat voor een verdere uitbreiding van de haveninfrastructuur naast renovatie van bestaande infrastructuur op de rechteroever, vooral de linker Schelde-oever in aanmerking komt. De handhaving van de

ruimtelijke mogelijkheden voor de aanleg van het Baalhoekkanaal is voor de verdere ontplooiing van de linkeroever van grote betekenis.

- *Met betrekking tot de toegankelijkheid van de Gentse Kanaalzone.* Aangezien deze in de toekomst kan worden gelimiteerd door de capaciteit van het kanaal en van het bestaande sluisencomplex in Terneuzen dienen de ruimtelijke mogelijkheden voor een nieuwe zeesluis te worden opgehouden. Met betrekking tot de vele raakvlakken en wrijvingspunten op het gebied van verkeer, ruimtelijke ordening, milieuhygiëne, beheer en bestuur voor de kanaalzone, wordt aanbevolen de mogelijkheid van een Belgisch-Nederlands overlegorgaan na te gaan.
- *Met betrekking tot havenprognoses.* Met het oog op een meer uniforme basis voor prognoses van haventrafieken en het daaruit voortvloeiend terreinbeslag wordt aanbevolen het in Benelux-verband overeengekomen referentiekader als uitgangsbasis te gebruiken voor de opstelling en bijstelling van trafiekprognoses.

7. Uitvoering van intra-grensoverschrijdende infrastructuurprojecten

Met het oog op een verdere verbetering van de vervoersinfrastructuur in de grensgebieden dient de uitvoering van infrastructuurprojecten in nauw overleg gecoördineerd te worden.

8. Versterking gemeenschappelijk Europees infrastructuurbeleid

Met het oog op een versterking van het Europees beleid aangaande infrastructuur dienen de drie landen te streven naar een gemeenschappelijke visie. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan het tijdig inspelen op de repercussies van het kanaaltunnelproject en snelle Europese spoorverbindingen. Aanbevolen wordt dat de Beneluxlanden evalueren welke van de bovengenoemde projecten van belang kunnen zijn voor de Beneluxlanden.